

**UCHWAŁA NR XXV/285/2016
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 14 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo na rok 2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.¹⁾), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 487 ze zm.²⁾) oraz art. 10 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.224 ze zm.³⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo na rok 2017, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej wyżej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U.z 2016 r., poz.1579

²⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej wyżej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015r., poz. 1893

³⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej wyżej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r., poz.1893, Dz.U. z 2016r., poz.437

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WEJHEROWO NA ROK 2016

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki alkoholizmu i narkomanii oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i używania środków psychoaktywnych.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także z Narodowego Programu Zdrowia (Dz.U.z 2016 poz. 1492), które dostosowane są do lokalnych potrzeb i celów określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wejherowo.

Cele operacyjne i zadania służące realizacji Programu mają wspólnie przyczyniać się do ograniczania społecznych nierówności w zdrowiu, a także powinny być realizowane w sposób powiązany, przeciwdziałając więcej niż jednemu zagrożeniu jednocześnie, w szczególności w obszarach, w których istnieją naukowe dowody powiązań zależności między zagrożeniami lub korelującymi czynnikami ryzyka i chroniącymi.

Program jest skierowany do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych uwikłanych w problemy wynikające z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, czy innych uzależnień behawioralnych.

W 2014 wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum gminy Wejherowo przeprowadzono badania "Młodzi i substancje psychoaktywne", które przybliżają postawy młodych ludzi wobec środków psychoaktywnych, takich jak nikotyna, alkohol, marihuana czy dopalacze. Wyniki badania wskazują, że uczniowie szkół gminy Wejherowo sięgają po środki psychoaktywne typu alkohol i papierosy, natomiast problem zażywania marihuany i dopalaczy wydaje się na chwilę obecną marginalny. Należy pamiętać, że wzorzec stosowanych przez dzieci i młodzież używek zmienia się dynamicznie, warto zatem w programach profilaktycznych uwzględnić także ryzyko stosowania środków które obecnie są mniej powszechne. Kwestia promowania postaw prozdrowotnych i trzeźwości jest niezwykle istotne szczególnie wśród dzieci z rodzin pogrążonych kryzysem. Rodzina obciążona wieloma problemami może nie być wystarczającym czynnikiem chroniącym dziecko przed ryzykownymi sytuacjami (np. substancjami psychoaktywnymi). Stosowanie środków psychoaktywnych przez członka rodziny dodatkowo zwiększa ryzyko sięgnięcia po używki przez młodego człowieka.

Wyniki badania **ESPAD** z 2015 roku wskazują, że młodzież (15-18 lat) najczęściej sięga po piwo, rzadziej są to mocniejsze napoje alkoholowe typu wódka czy wino. Niepokojący jest natomiast fakt upijania się przez młodzież. 13% uczniów młodszych oraz 20% starszych przyznało, że przynajmniej raz w życiu upiło się do takiego stopnia, że wystąpiły zaburzenia równowagi, mowy lub nie pamiętało co się z nimi działo. W przypadku nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyki, „dopalacze”), większość badanej młodzieży nigdy nie sięgała po nie. Z kolei wśród tych młodych osób, które kiedykolwiek w życiu próbowały narkotyków, większość stanowią osoby eksperymentujące z marihuaną lub haszyszem. Na drugim miejscu rozpowszechnienia substancji nielegalnych jest amfetamina (źródło: www.cinn.gov.pl).

Niniejszy Program jest kontynuacją działań podejmowanych w latach ubiegłych przez Gminę Wejherowo w tym zakresie i uwzględnia aktualnie posiadane zasoby finansowe, a także możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz niezbędne zaangażowanie ze strony podmiotów zewnętrznych.

Zakłada się prowadzenie wspólnych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i zapobiegających zjawisku narkomanii. Przyczyny podejmowania przez młodzież zachowań

ryzykownych oraz przesłanki sięgania po alkohol jak i po narkotyki są często tożsame. Dotychczasowe doświadczenia realizatorów programu oraz badania naukowe wskazują, że picie alkoholu często poprzedza sięgnięcie po narkotyki. Nadużywanie alkoholu lub odurzanie się narkotykami współwystępuje z zachowaniami agresywnymi i przestępczymi.

Inicjowane programem działania przebiegać będą w ścisłej współpracy różnych podmiotów począwszy od placówek oświatowo-wychowawczych, poprzez pomoc społeczną, służbę zdrowia, instytucje strzegące porządku publicznego i przestrzegania prawa, aż do organizacji pozarządowych, które to poprzez swoje doświadczenie i zaangażowanie stanowią integralną część systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

II. ADRESACI PROGRAMU

Działania podejmowane w Programie adresowane są do:

1. Całej społeczności Gminy Wejherowo, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych.

2. Jednostek i grup zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego, w tym związanych z przemocą w rodzinie, zarówno w charakterze sprawcy, jak i/lub ofiary przemocy. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy.

3. Jednostek lub grup wysokiego ryzyka demonstrujących wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujących na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych.

4. Osób i instytucji działających w obszarze szeroko pojętej profilaktyki uzależnień i leczenia odwykowego, których zakres działania obejmuje Gminę Wejherowo.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE, DZIAŁANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

5. Organizowanie i Finansowanie działalności Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii.

CELE	DZIAŁANIA		REALIZATORZY
CEL I	1.Wspieranie placówek leczenia uzależnień.	Przekazywanie środków publicznych podmiotom prowadzącym działalność leczniczą przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U.2016.1638 j.t.).	Stowarzyszenie gmin powiatu wejherowskiego "Zdrowa rodzina-zdrowa gmina" – OPIRPA, GOPS, GKRPA
	2.Dofinansowywanie kształcenia pracowników lecznictwa odwykowego.		OPIRPA GOPS GKRPA
	3.Dofinansowanie obowiązkowych szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień.		
	4.Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego.		
	5.Finansowanie superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia.		
	6.Doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.		
	7.Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce.		
	8.Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.		
CEL II	1.Organizowanie i prowadzenie pracy terapeutycznej z rodziną.		OPIRPA GOPS GKRPA
	2.Organizowanie i prowadzenie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików.		OPIRPA GOPS GKRPA
	3.Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i/lub zagrożonych narkomanią oraz wychowujących się w warunkach niesprzyjającymi ich prawidłowemu rozwojowi.	a)Tworzenie, doposażanie oraz finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego, świetlic z programem opiekuńczo – wychowawczym i/lub socjoterapeutycznym.	GOPS GKRPA SZKOŁY
		b)Finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych w tym w formie zajęć pozaszkolnych oraz w okresie ferii i wakacji.	GOPS GKRPA SZKOŁY
		c)Finansowanie obozów socjoterapeutycznych, profilaktyczno - korekcyjnych oraz wypoczynku letniego, jako integralny elementem i uzupełnienie całorocznej pracy z dziećmi.	GOPS GKRPA
		d)Finansowanie, nagród, upominków oraz paczek okolicznościowych.	GOPS GKRPA SZKOŁY SOŁTYSI
		e)Organizowanie i/lub finansowanie spotkań i zajęć w celu podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców, w tym w szczególności rodziców dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii oraz wychowujących się w warunkach nie sprzyjającymi ich prawidłowemu rozwojowi.	GOPS GKRPA SZKOŁY

4.Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	f)Dofinansowanie doskonalenia zawodowego osób realizujących zadania GKRPA.		GOPS,GKRPA, SZKOŁY
	a)Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez organizowanie narad i spotkań służących wypracowaniu wspólnej, lokalnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie.		GOPS GKRPA GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
	b)Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie.		GOPS GKRPA GZI
	c)Tworzenie i finansowanie wyspecjalizowanych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie	i.Uruchamianie i prowadzenie punktów konsultacyjnych, ośrodków interwencji kryzysowej, ośrodków wsparcia.	GOPS GKRPA OPiRPA
		ii.Prowadzenie i finansowanie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy - dorosłych i dzieci.	OPIRPA GOPS GKRPA
	d)Wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie	i.Usprawnienie współpracy z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, którzy mogą kierować osoby stosujące przemoc do w/w programów.	GOPS GKRPA GZI
		ii.Zwiększenie dostępności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc stworzenie oferty, realizacja działań.	GOPS GKRPA PCPR GZI
	e)Realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie;		GOPS, GKRPA, PCPR GZI
	f)Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		GOPS GKRPA GZI
	g)Prowadzenie edukacji społecznej, w tym tworzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.		GOPS GKRPA

CEL III	1. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów	a) Prowadzenie i/lub współfinansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców, czy opiekunów tych dzieci.	GOPS GKRPA SZKOŁY
		b) Wspieranie i/lub współfinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.	GOPS, GKRPA
		c) Realizacja i/lub współfinansowanie środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin.	GOPS, GKRPA, SZKOŁY, SOŁECTWA
		d) Prowadzenie edukacji społecznej, w tym tworzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych, z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki zachowań ryzykownych.	GOPS, GKRPA
	2. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii	a) Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i/lub powiatu w zakresie problemów uzależnień.	GOPS, GKRPA, SZKOŁY
		b) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.	GOPS, GKRPA, SZKOŁY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
		c) Edukacja lokalnych decydentów i radnych, co do wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie ich do lokalnych debat, kampanii edukacyjnych, udziału w imprezach profilaktycznych, w tym zapoznavanie z lokalną i ogólnopolską diagnozą problemów alkoholowych.	GOPS, GKRPA, OPIRPA
		d) Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami, monitorowanie zawartości pojawiających się tam artykułów pod kątem problematyki alkoholowej, inicjowanie artykułów na ten temat.	GOPS, GKRPA
		e) Promowanie działań gminy na forum regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez udział w konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez województwa, instytucje centralne czy też międzynarodowe.	GOPS GKRPA
		f) Prowadzenie edukacji społecznej, w tym zakup, tworzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.	
		g) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	

	3.Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych	a)Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.	GOPS GKRPA
		b)Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych (np. policji i straży miejskiej).	GOPS GKRPA
CEL IV	Realizacja zadań gminnego programu poprzez podejmowanie aktywności w następujących obszarach:	a)trzeźwosciowych (w tym rehabilitacyjnych),	GOPS GKRPA
		b)pomocowych (w tym interwencyjnych),	GOPS GKRPA
		c)na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia,	GOPS GKRPA SOŁECTWA
		d)kulturalno-towarzyskich,	GOPS GKRPA
		e)ukierunkowanych na dzieci i młodzież,	GOPS GKRPA SOŁECTWA
		f)współdziałania na rzecz i ze społecznością lokalną na rzecz promowania zdrowego stylu życia,	GOPS GKRPA SOŁECTWA
		g)współpracy z innymi organizacjami i instytucjami (policja, prokuratura, sąd, organizacje kościelne, stowarzyszenia, fundacje, CiK, Starostwo Powiatowe, centrami kultury itp.)	GOPS GKRPA
CEL V	Podejmowanie działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia.	a)Przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami zgłoszonymi do komisji.	GOPS GKRPA
		b)Zlecanie biegłym sądowym sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia.	GOPS GKRPA
		c)Kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie odwykowym - leczenie zamknięte.	GOPS GKRPA
		d)Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu pod względem ustawowych warunków sprzedaży napojów alkoholowych.	GKRPA
		e)Podejmowanie działań wobec osób sprzedających alkohol niezgodnie z zasadami zawartymi w ustawie o wych. w trzeźwości(art.18.ust.10).	
		f)Opiniowanie wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie usytuowania placówek handlowych i uwzględnienia limitów punktów zezwoleń.	GKRPA

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. Właściwą realizację programu oraz koordynację prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie.

2. GKRPA działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Wójta Gminy Wejherowo (Zarządzenie nr 12/2012 z dnia 19.01.2012 r.), a pracami komisji koordynuje przewodniczący GKRPA.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU:

1. Środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Fundusze na realizację Programu mogą pochodzić również ze źródeł zewnętrznych, w tym w szczególności z:

- 1) środków budżetu Samorządu Województwa,
- 2) środków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

3. Merytoryczną podstawą decyzji finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są założenia określone w niniejszym Programie na 2017 rok dla Gminy Wejherowo.

4. Za podejmowanie czynności, które mają na celu inicjowanie i realizowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, osoby wchodzące w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 11.5% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

5. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie na podstawie umów cywilnoprawnych, zawieranych przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie oraz przedkładanych list obecności z posiedzeń Komisji.

6. Środki na realizację programu przeznacza się również na:

- 1) wynagrodzenie pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie - zajmującego się sprawami rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 2) wynagrodzenia osób zatrudnionych do realizacji działań przewidzianych w Programie;

VI. MONITOROWANIE PROGRAMU

1. Monitorowanie Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, które przekazywane będą Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wejherowie.

2. Sprawozdania uwzględniać będą m.in. następujące wskaźniki:

- 1) liczba osób uczestniczących w terapii;
- 2) liczba osób uwikłanych w problem uzależnień, które objęto działaniami pomocowymi;
- 3) liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w działaniach wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 4) liczba przedstawicieli służb społecznych uczestniczących w działaniach edukacyjnych podnoszących ich umiejętności zawodowe w zakresie profilaktyki uzależnień;
- 5) liczba i efektywność kontroli podmiotów handlujących alkoholem;
- 6) liczba osób przyjętych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Po przeanalizowaniu danych oraz wypracowaniu wniosków do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek do 31 marca 2017 r. przedłoży Radzie Gminy Wejherowo sprawozdanie z realizacji Programu.